

Vysočina

19 °C | 11 °C

Počasí v kraji více informací →
pocasi.idnes.cz

jihlava.idnes.cz

DNES Jihlava, Třebíč, Havlíčkův Brod, Žďár nad Sázavou, Pelhřimov

Cyklostezku přerušil u Bradla zákaz vjezdu

Štědře dotovanou mezinárodní cyklostezku z Jihlavy do Rakouska už v minulosti u Bradla blokovaly balvany, hromady hlíny a stromy. Teď jsou tam značky zakazující vjezd.

Radek Laudin
redaktor
MF DNES

VELKÝ BERANOV, BRADLO Je to jedna z nejnovějších a zároveň nejméně respektovaných dopravních značek široko daleko.

Od léta zakazuje vjezd na část hojně využívané cyklostezky spojující podél řeky krajské město a Luka nad Jihlavou.

A to konkrétně u vsky Bradlo. Majitel pozemku Rostislav Prokeš tam potřebuje kácet stromy napadené kůrovcem.

„Má povolení ke kácení. Abychom si vyšli vstříc, tak jsme tam nechali dát tyto značky zatím do konce roku. Cyklisté by tudy neměli jezdit,“ uvedl Milan Pulicar, starosta Velkého Beranova. Kácet v této oblasti podle něj potřebují i další vlastníci lesů.

Skoro žádný cyklista však značku nerespektuje. Překážky v této části trasy už totiž všichni berou téměř jako součást jízdy. V minulosti tam museli překonávat balvany, hromady hlíny či ležící stromy. A to právě kvůli sporům spojeným s Rostislavem Prokešem.

Když teď přijede od Jihlavy třeba rodina s dětmi na kolech, měla by správně z cyklostezky uhnout pryč – nahoru směrem na Bradlo.

Zakázanému úseku se má vyhnout po silnici, kde jezdí auta.

„Zbytečná“ značka Tady by teď cyklisté správně měli zastavit. Značku, jež zakazuje vjezd na část cyklostezky spojující krajské město a Luka nad Jihlavou, však skoro nikdo nerespektuje. Foto: Petr Lemberk, MAFRA

To ale prakticky nikdo nedělá. Cyklisté jezdí dál kolem řeky a značek si nevšímají.

A tak tam Rostislav Prokeš raději nekácí. „Já bych rád kácel, ale ono

to nejde. Značky nikdo nerespektuje a nechci někomu zmrzačit. Mám jenom jedny nervy, než abych se s někým dohadoval,“ popsal Prokeš.

Pokud by se ale opravdu kácelo, podle starosty Pulicara by se prostor ještě obehnal páskou. V takovém případě je podle něj dohoda s policií, že by dodržování zákazu namátkově kontrolovala.

Podle starosty Luk Viktora Wöfla je obtížné pochopitelné, že je na části mezinárodní cyklostezky zakázaný vjezd. „Nebyl jsem u těch jednání, neznám podrobnosti, ale už ten samotný fakt je směšný. Nevím, co si o tom můžou myslet lidi, kteří se rozhodnou sem jet třeba až z Rakouska. Nechápu, že se tato situace nedá vyřešit vzájemnou spoluprací,“ podotkl Wöfl k letitým sporům s Rostislavem Prokešem.

Osazení značek, jež se stejně nerespektují, považuje za takové „české řešení“. „Nikoho nezajímá, jestli to funguje, ale hlavně že to máme dobře zřídované. Je tam značka a tím to je vyřízené,“ nechápe starosta.

Za nebezpečné považuje, že záka-

zová značka posílá cyklisty na úzkou silnici do Bradla. „Tam je to o zdraví, auto na cestě těžko uhybá chodec, natož cyklisté,“ popsal Wöfl.

Jako nešťastnou vidí situaci se zákazem i náměstek primátorky Jihlavy Petr Laštovička. „Byl bych rád, kdyby došlo k rozumné dohodě,“ řekl. Současný stav má podle něj aspoň jedno pozitivum. Značky nebrání vjezdu sanitek či hasičů, kdyby tam náhle potřebovali zasahovat. Když tam byly pevné překážky z balvanů či hlíny, bylo to ještě horší.

Problém se táhne už pět let

Příští rok na jaře to bude už celých deset let, co byl tento úsek mezinárodní cyklostezky za 58 milionů slavnostně otevřen. Se štědrou podporou EU byly tehdy přestavěny ne-sjízdné či obtížně dostupné úseky.

Problém se zatrasenou cyklostezkou se táhne přes pět let. S majitelem dotčeného pozemku, který nesouhlasí, aby cestu na jeho pozemku využívali cyklisté, chodící a také chatari se svými auty, se přou právě místní chatari kvůli přístupové cestě.

I když se do případu v minulosti vložil jihlavský magistrát, krajský úřad a kauza se dostala k soudu, spor zatím nemá řešení. Přitom už v červnu 2015 jihlavský soud v předběžném opatření rozhodl, že balvany na cestě být nesmí, i když jde o soukromý pozemek.

Při opravě páternosterů se výtaháři radí s památkáři

Ilona Zelníčková
redaktorka MF DNES

VELKÉ MEZIŘÍČÍ Páternostery – nebo chcete-li oběžné výtahy – zažívaly největší boom za první republiky a pak ještě chvíli v 50. letech. Teď však jsou tyto specifické výtahy, do jejichž kabinek se nastupuje za jízdy, pro cestující spíše vítanou kuriozitou.

Díky své vysoké přepravní kapacitě se umísťovaly do budov, kterými procházelo hodně lidí. Stále však můžeme páternostery najít v administrativních budovách, na školách či ministerstvech. V Česku jich je kolem padesáti. Ne všechny jsou ovšem v provozu a přístupné veřejnosti.

Objevit je lze téměř v každém kraji. Jen na Vysočině žádný takový stroj není. Zato zde sídlí specializovaná výtahářská firma, která jako jedna z mála v České republice a na Slovensku umí páternostery rekonstruovat. Je jí společnost Výtahy s.r.o. z Velkého Meziříčí.

„Ročně takto rekonstruujeme dva páternostery. Momentálně máme v našich dílnách rozebraný páternoster z bratislavského ministerstva financí. Zakázky a smlouvy na tyto rekonstrukce máme uzavřené na dalších dvanáct let dopředu,“ říká manažer společnosti Stanislav Krejčí.

Páternoster si můžeme představit jako dvě řady kabin zavěšených těsně za sebou, které se pohybují v protisměru. Jedna řada jede nahoru a druhá dolů. Kabinu se nepřeklápí, jenom se horizontálně přesunou do protisměru.

Musí se kompletně rozebrat

Rekonstrukce tohoto zdvihacího zařízení zabere přibližně dva až tři měsíce. Na renovaci spolupracují výtaháři velmi úzce s památkáři. „Jedná se totiž zpravidla o technickou památku. Památkáři nám dají přesné požadavky, jak má páternoster po rekonstrukci vypadat. Většinou si přejí návrat do podoby, ve které byl namontován,“ popisuje Krejčí.

Obří ozubená kola V dílnách meziříčské firmy Výtahy s.r.o. je teď – do posledního ozubeného kola – rozebraný i páternoster z budovy ministerstva financí v Bratislavě. Zakázky a smlouvy na rekonstrukce těchto oběžných výtahů má společnost uzavřené na dvanáct let dopředu. Foto: Petr Lemberk, MAFRA

Oběžný výtah se pro rekonstrukci musí kompletně rozebrat. „Nejvíce opotřebované jsou nosné prvky. Oběžná kola bývají ohozená. Děláme je nová, stejně jako řetězy, které u nás kalíme. Opravují se i kabinu, případně se dělají nové. Repasí a obnovením původního designu prochází i vnitřní vybavení kabin. Jedná se o mosazná madla a svítidla,“ vypráví Stanislav Krejčí. Na rekonstrukci oběžného výtahu kromě montérů z výtahářské firmy pracují i truhláři a zámečníci.

Loni výtaháři z Velkého Meziříčí dělali například rekonstrukci páternosteru pro Právnickou fakultu Univerzity Karlovy. Opravu oběžného výtahu, který byl od roku 2005 mimo provoz, iniciovali absolventi. V důsledku toho se právnická fakul-

ta v roce 2016 rozhodla uspořádat veřejnou sbírku na obnovu původního výtahu. Její součástí byla mimo jiné i „adopce“ kabinek, kterou využily například studentské spolky nebo některé právní kanceláře.

9 studentů by mělo příští rok v Meziříčí získat výuční list v oboru výtahář – elektromechanik pro zařízení a přístroje.

Velkomeziříčská firma se zabývá výrobou a rekonstrukcí výtahů a výtahových šachet nejen v České republice. Velmi často její pracovníci zajišťují výtahy v Slovensku. S výtahy z Velkého Meziříčí se sevezte například v hotelovém resortu na pobře-

ží Černého moře v Gruzii. Firma dodávala výtahy také do Ruska a poslední roky i na Ukrajinu.

Jednou ze zajímavých zakázek, které meziříčská společnost dělala, byla visle výsuvná vrata v ruském Kaliningradu. „Byla 27 metrů široká a 15 metrů vysoká. Celá jela naráz nahoru. Umístěná byla v hale, kde se vyráběly ropné plošiny. V provozu byla vrata pouze třikrát do roka. Čtyři měsíce totiž zabrala montáž ropné plošiny,“ usmívá se Krejčí.

Firma se v posledních letech zasloužila také o to, že se na scénu vrátil učební obor výtahář – elektromechanik pro zařízení a přístroje. Na Vysočině se začal vyučovat v roce 2017 po dvaceti letech. V republice jsou pouze dvě místa, kde lze získat

výuční list pro toto řemeslo. Kromě Velkého Meziříčí je to ještě Liberec.

Na trhu práce je obrovská díra

Znovuotevření učnovského oboru výtahář si vyzádala zoufalá situace na trhu práce. Velkomeziříčská firma studentům zajišťuje praxi a přednášky odborných předmětů. „Tento obor se po revoluci přestal úplně učit a je teď obrovská díra na trhu práce. Hotoví výtaháři zkrátka nejsou a firmy se o ně přetahují. A tak se snažíme pomoci sami sobě spoluprací se školou a dalšími školami v kraji. Snažíme se dětem podsouvat myšlenku, že by se mohly stát montéry výtahů,“ usmívá se Viktor Sobotka, ředitel velkomeziříčské společnosti Výtahy.

Škola získala od Krajského úřadu

výjimku na počet žáků. Výuční list v oboru výtahář by si mělo příští rok na jaře odnést ze školy devět studentů. Jsou to jednak tři chlapci, kteří nastoupili v roce 2017 a absolvovali celý tříletý obor, plus dalších šest, kteří si dodělávají kvalifikaci.

„Kromě žáků 9. ročníků totiž přijímáme i zájemce, kteří mají výuční list v příbuzném oboru – nejčastěji elektro. Díky rozdílovým zkouškám je můžeme přijmout hned do třetího ročníku. Takže ve třídě, kde jsme měli na začátku tři žáky, máme nyní devět studentů,“ vysvětluje ředitelka školy Marie Pařilová.

Dospělí studenti z celé republiky

Podle ní mají o výuční list zájem hlavně lidé, kteří u výtahářských firem pracují a potřebují si dodělat potřebnou kvalifikaci. Zatímco studenti 9. tříd, již se na toto řemeslo hlásí, pocházejí hlavně z Vysočiny, dospělí studenti jsou z celé republiky. „Máme například jednoho pána, který k nám dojíždí z Prahy,“ připomíná ředitelka Pařilová.

Tito uční mají individuální vzdělávací plán. „My jim uznáváme některé předměty, takže nemusí chodit například na tělocvik, matematiku, češtinu, ale docházejí na předměty týkající se odborné přípravy a praxe,“ dodává ředitelka.

Odborný výcvik i výkonu specializovaných předmětů, jako je například Zdvihací zařízení, pro školu zajišťují přímo lidé z praxe. Společnost Výtahy vybuďovala ve své firmě pro učně i specializovanou dílnu, kde jsou kabinu výtahů, na nichž si mohou studenti trénovat nejrůznější postupy. Pracují i v samotné dílně.

Zatímco loni do prvního ročníku oboru výtahář nenastoupil ani jeden žák, letos to jsou opět tři adepti tohoto povolání. Od letošního roku budou mít možnost rozšířit si specializaci také uční oboru elektromechanik z Třebíče.

Výroba a montáž výtahů ve Velkém Meziříčí má svou tradici od roku 1957. Nedlouho nato bylo založeno také učnovské středisko. Jedno ze dvou v tehdejší Československu.